

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра історії середніх віків та візантиністики

Затверджено

На засіданні кафедри історії середніх
віків та візантиністики
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № __ від _____)

Завідувач кафедри

Силабус вибіркової навчальної дисципліни
циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки
«Народження західноєвропейської ідентичності (IV-XV століття)»,
що пропонується здобувачам
першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти
на 2023/2024 навч.рік

Львів 2022

Назва дисципліни	Народження західноєвропейської ідентичності (IV-XV століття)
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра історії середніх віків та візантиністики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія
Викладач дисципліни	Кашук Олександр Ярославович, доктор історичних наук, доцент кафедри історії середніх віків та візантиністики
Контактна інформація викладачів	oleksandr.kashchuk@lnu.edu.ua Кафедра історії середніх віків та візантиністики, ауд.321.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). Також он-лайн консультації через Zoom або відповіді на запитання по E-mail. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка дисципліни	
Інформація про дисципліну	<p>Курс розроблено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки магістрів за спеціальністю 032 Історія та археологія. Курс охоплює ключові проблеми, основні етапи розвитку західноєвропейської ідентичності.</p> <p>Середні віки – це період народження і формування об'єднаної Європи. Західна Європа народилася тоді, коли впала Західна Римська імперія. Саме тоді були покладені основи спільної західноєвропейської ідентичності і ментальності, навіть якщо люди, що жили у середньовічній Європі, ще не мріяли про будівництво спільного європейського простору. Вирішальну роль у формуванні на Заході спільної свідомості відіграла культура, що своїми коріннями сягала античної філософії і раннього християнства. Вона перетинала кордони, що розділяли королівства, і впродовж століть будувала особливу західноєвропейську самобутність. Її формування і розвиток були пов'язані з різними історичними подіями і процесами. Період самоусвідомлення європейцями власної ідентичності настав у XV столітті, коли папа Пій II (1458-1464) в 1458 р. написав короткий трактат про Європу, а в 1461 р. – про Азію. Цим засвідчено, що у XV столітті вже існував контраст між ідеєю Європи та іншими культурними і географічними просторами. Західноєвропейський світ безперечно став середньовічним витвором.</p>
Коротка анотація дисципліни	Курс «Народження західноєвропейської ідентичності (IV-XV століття)» є вибірковою дисципліною з спеціальності археологія для освітньої програми 032 Історія та археологія, яка викладається в 6 семестрі в обсязі 3-х кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Мета курсу «Народження західноєвропейської ідентичності (IV-XV століття)» полягає у висвітленні ідей, процесів та подій, що мали місце у IV-XV столітті і створили фундамент майбутньої західноєвропейської

	ідентичності.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Abulafia A.S. <i>Christian-Jewish Relations, 1000-1300. Jews in the Service of Medieval Christendom</i>. Routledge: London-New York, 2014. 2. Baldwin J. W. <i>The Scholastic Culture of the Middle Ages, 1000–1300</i>. Lexington: D. C. Heath, 1971. 3. Barraclough G. <i>The Medieval Papacy</i>. London: Thames & Hudson, 1968. 4. Benton J. E. <i>Self and Society in Medieval France: The Memoir of Abbot Guibert de Nogent</i>. New York: Harper & Row, 1970. 5. Biller P. <i>The Measure of Multitude: Population in Medieval Thought</i>. Oxford: Oxford University Press, 2000. 6. Bynum C. W. “Did the Twelfth Century Discover the Individual?” B <i>Jesus as Mother: Studies in the Spirituality of the High Middle Ages</i>. Berkeley: University of California Press, 1982, 82–109. 7. Cardini F. <i>Europe et Islam</i> (French version). Paris: Seuil, 1994. 8. Cipolla C.M., <i>Before the Industrial Revolution: European Society and Economy, 1000–1700</i>. New York: W. W. Norton, 1976. 9. Crombie A.C., <i>Robert Grosseteste and the Origins of Experimental Science, 1100–1700</i>. Oxford: Clarendon Press, 1953 (1st edn), 1971 (3rd edn). 10. Crombie A.C., <i>Scientific Change: Historical Studies in the Intellectual, Social and Technical Conditions for Scientific Discovery and Technical Invention from Antiquity to the Present (symposium on the history of science, Oxford, 1961)</i>. London: Heinemann Educational Books; New York: Basic Books, 1963. 11. Crombie A.C., “The Relevance of the Middle Ages to the Scientific Movement” B <i>Science, Optics, and Music in Medieval and Early Modern Thought</i>. London: Hambledon Press, 1990, 41–71. 12. Elukin J. <i>Living Together – Living Apart: Rethinking Jewish-Christian Relations in the Middle Ages</i>. Princeton-Oxford 2007. 13. Finn D.K. <i>Christian Economic Ethics. History and Implications</i>. Fortress Press: Minneapolis, 2013. 14. Geary P.J. <i>The Myths of Nations: The Medieval Origins of Europe</i>. Princeton: Princeton University Press, 2002. 15. Le Goff J. <i>The Birth of Europe</i> / перекл. J. Lloyd. Oxford: Blackwell Publishing 2005. 16. Goody J. <i>The European Family: An Historico-Anthropological Essay</i>. Oxford: Blackwell, 2001. 17. Grossi P. <i>A History of European Law</i> / перекл. L. Hooper. Oxford 2010. 18. Herlihy D. <i>Medieval Households</i>. Cambridge: Harvard University Press, 1985. 19. Hilton R. <i>English and French Towns in Feudal Society: A Comparative Study</i>. Cambridge: Cambridge University Press, 1992. 20. Hobson J.M. <i>The Eastern Origins of Western Civilisation</i>. Cambridge University Press 2004. 21. Katz J. <i>Exclusiveness and Tolerance: Studies in Jewish–Gentile Relations in Medieval and Modern Times</i>. Oxford: Oxford University Press, 1961. 22. Kessler E. <i>An Introduction to Jewish-Christian Relations</i>, Cambridge University Press: Cambridge, 2010.

	<p>23. Langholm O. <i>Economics in the Medieval Schools: Wealth, Exchange, Money and Usury according to the Paris Theological Tradition, 1200–1350</i>. Leiden: Brill, 1992.</p> <p>24. Little Lester K. <i>Religious Poverty and the Profit Economy in Medieval Europe</i>. London: Cornell University Press, 1978.</p> <p>25. <i>Medieval Frontiers: Concepts and Practices</i>, ред. D. Abulafia та N. Berend. Aldershot: Ashgate, 2002.</p> <p>26. Moore R.I. <i>Formation of a Persecuting Society: Power and Deviance in Western Europe, 950–1250</i>. Oxford: Blackwell, 1987.</p> <p>27. Moore R. <i>The Origins of European Dissent</i>. London: Allen Lane, 1977 (1st edn); Oxford: Blackwell, 1985 (2nd edn).</p> <p>28. Murray A. <i>Reason and Society in the Middle Ages</i>. Oxford: Clarendon Press, 1978.</p> <p>29. Philips J.R.S. <i>The Medieval Expansion of Europe</i>. Oxford: Oxford University Press, 1988.</p> <p>30. Post G. <i>Studies in Medieval Legal Thought: Public Law and the State, 1100–1322</i>. Princeton: Princeton University Press, 1964.</p> <p>31. Pounds N.J.G. <i>An Economic History of Medieval Europe</i>. New York: Longman, 1974.</p> <p>32. Rollason D. <i>Early Medieval Europe, 300-1050</i>. Routledge: London-New York, 2014.</p> <p>33. <i>Science in the Middle Ages</i>, ред. D.C. Lindberg. Chicago–London: University of Chicago Press, 1978.</p> <p>34. Smalley B. <i>The Study of the Bible in the Middle Ages</i>, 3rd edn. Oxford: Blackwell, 1983.</p> <p>35. Southern R.W. <i>Scholastic Humanism and the Unification of Europe</i>. T. I. Foundations. Oxford: Blackwell, 1995.</p> <p>36. Southern R. <i>Western Views of Islam in the Middle Ages</i>. Cambridge: Harvard University Press, 1962.</p> <p>37. <i>The Cambridge Economic History of Europe</i>, vol. 1: <i>The Agrarian Life of the Middle Ages</i>, 2nd edn (1966); vol. 2: <i>Trade and Industry in the Middle Ages (1952)</i>; vol. 3: <i>Economic Organization and Policies in the Middle Ages (1963)</i>. Cambridge: Cambridge University Press.</p> <p>38. <i>The History of the Idea of Europa</i>, ред. K. Wilson – J. van der Dussen. London and New York.</p> <p>39. Toch M. <i>The Economic History of European Jews. Late Antiquity and Early Middle Ages</i>. Leiden – Boston, 2013.</p> <p>40. White L.Jr. <i>Medieval Technology and Social Change</i>. Oxford: Clarendon Press, 1962.</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять (з них 16 годин лекцій, 16 годин практичних) та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p>розуміти сутність та особливість західноєвропейської ідентичності;</p> <p>знати основні ідеї, що лягли в основу формування західноєвропейської ідентичності;</p> <p>виробить власне ставлення до ключових історичних процесів, що мали вплив на формування західноєвропейської ідентичності;</p>

	вміти визначати та аналізувати об'єктивні і суб'єктивні чинники впливу на розвиток і утвердження західноєвропейської ідентичності.
Ключові слова	Європа, середньовіччя, ідентичність, культура, ментальність.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем
Теми	<p><i>Тема 1. Предмет, мета та завдання курсу. Значення слова «ідентичність». Особливості сучасної європейської ідентичності.</i></p> <p><i>Тема 2. Взаємозалежність між ідентичністю та світоглядом.</i></p> <p><i>Тема 3. Європа як міф та географічний концепт в античні часи.</i></p> <p><i>Тема 4. Давньогрецькі та римські коріння західноєвропейської ідентичності.</i></p> <p><i>Тема 5. Християнізація Європи (IV-VIII століття). Основоположники культури та ідеології середньовічної Європи. Біблія як фундамент західноєвропейської ментальності.</i></p> <p><i>Тема 6. Ідеологія влади ранньосередньовічної Європи.</i></p> <p><i>Тема 7. Європа за Каролінгів (VIII-X ст.). Союз між франками і папством та культуралізація Європи.</i></p> <p><i>Тема 8. Нова Європа на переломі тисячоліть: консолідація Європи і будівництво спільного світоглядного простору.</i></p> <p><i>Тема 9. Феодальна Європа (XI-XIII ст.): аграрний прогрес і значення людської праці.</i></p> <p><i>Тема 10. Європа епохи раннього Відродження XIII-XV ст.: ідеали гуманізму та орієнтування на спадщину античності.</i></p> <p><i>Тема 11. Наука і культура західної Європи та їхня роль у формуванні світогляду.</i></p> <p><i>Тема 12. Право і його авторитет у формуванні західноєвропейського світогляду</i></p> <p><i>Тема 13. Цінність людської особи в західноєвропейській думці. Християнський гуманізм.</i></p> <p><i>Тема 14. Подружжя і сім'я як базова клітина західноєвропейського суспільства.</i></p> <p><i>Тема 15. Становлення європейської економіки. Етика і самозбагачення.</i></p> <p><i>Тема 16. «Свій-чужий» у західноєвропейському просторі: християни, євреї і мусульмани та їхня роль у формуванні західноєвропейської ідентичності.</i></p>
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру усний і письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з всесвітньої історії , достатніх для сприйняття категоріального апарату проблем історії Європи, розуміння методів критики джерел
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція (з презентаціями); обговорення визначених тем на семінарських заняттях.
Необхідне обладнання	Портативний ПК та проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:

<p>виду навчальної діяльності)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • практичні: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів –40 • контрольний замір (колоквіум) у письмовій формі: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 40 • 1 самостійна робота – 20%; максимальна кількість балів – 20 • підсумкова максимальна кількість балів – 100 <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають домашню творчу роботу із заздалегідь обраної теми. Академічна доброчесність: Очікується, що роботи будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями студентів. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших дослідників становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності у творчій роботі є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідуватимуть усі лекції і практичні заняття курсу. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на семінарських заняттях, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студентів під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Предмет, мета та завдання курсу. Значення слова «ідентичність». Особливості сучасної європейської ідентичності.</i> 2. <i>Взаємозалежність між ідентичністю та світоглядом.</i> 3. <i>Європа як міф та географічний концепт в античні часи.</i> 4. <i>Давньогрецькі та римські коріння західноєвропейської ідентичності.</i> 5. <i>Християнізація Європи (IV-VIII століття). Основоположники культури та ідеології середньовічної Європи. Біблія як фундамент західноєвропейської ментальності.</i> 6. <i>Ідеологія влади ранньосередньовічної Європи.</i> 7. <i>Європа за Каролінгів (VIII-X ст.). Союз між франками і папством та культуралізація Європи.</i> 8. <i>Нова Європа на переломі тисячоліть: консолідація Європи і будівництво спільного світоглядного простору.</i> 9. <i>Феодальна Європа (XI-XIII ст.): аграрний прогрес і значення людської праці.</i> 10. <i>Європа епохи раннього Відродження XIII-XV ст.: ідеали гуманізму та орієнтування на спадщину античності.</i>

	<p><i>11. Наука і культура західної Європи та їхня роль у формуванні світогляду.</i></p> <p><i>12. Право і його авторитет у формуванні західноєвропейського світогляду</i></p> <p><i>13. Цінність людської особи. Християнський гуманізм. Свобода людини.</i></p> <p><i>14. Подружжя і сім'я як базова клітина західноєвропейського суспільства</i></p> <p><i>15. Становлення європейської економіки. Етика і самозбагачення.</i></p> <p><i>16. «Свій-чужий» у західноєвропейському просторі: християни, євреї і мусульмани та їхня роль у формуванні західноєвропейської ідентичності.</i></p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>